

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

146

Υλη: Συνέχεια

Γ' Λυκείου

Ον/μο:.....

2-12-12

Θετ-Τεχν.

ΘΕΜΑ 1^ο

A. α) Πότε λέμε ότι μια συνάρτηση είναι συνεχής σ' ένα σημείο x_0 του πεδίου ορισμού της;

β) Πότε μια συνάρτηση είναι συνεχής σ' ένα διάστημα (α, β) ;

γ) Πότε μια συνάρτηση είναι συνεχής σ' ένα διάστημα $[\alpha, \beta]$;

δ) Η C_f συνάρτησης f κόβεται σ' ένα σημείο με τετμημένη x_0 .
Είναι ή όχι ασυνεχής σ' αυτό;

(μον.6)

B. α) Να διατυπώσετε το θεώρημα ενδιάμεσων τιμών, να το αποδείξετε και να δώσετε ένα παράδειγμα με γραφική παράσταση στο οποίο να φαίνεται ότι δεν ισχύει το αντίστροφο.

(μον.12)

β) Εστω συνεχής συνάρτηση $f : 2,10 \rightarrow \mathbb{Z}$. Να δείξετε ότι είναι σταθερή.

(μον.2)

Γ. Να κυκλώσετε το (Σ) ή το (Λ) στις προτάσεις:

α) Αν $f(x) \leq 10$ για κάθε x στο πεδίο ορισμού της, το 10 είναι μέγιστο της f .

Σ Λ

β) Αν δεν εφαρμόζεται το θεώρημα Bolzano για μια συνάρτηση, τότε η συνάρτηση δεν έχει ρίζα στο αντίστοιχο διάστημα.

Σ Λ

γ) Μια συνάρτηση έχει το πολύ τόσες ρίζες όσα τα διαστήματα μονοτονίας της.

Σ Λ

δ) Αν για μια συνάρτηση f είναι $f^2(x) = 1$ τότε $f(x) = 1$ ή $f(x) = -1$.

Σ Λ

ε) Η $f(x) = \sin x - x^2$ με $A = [0, \frac{\pi}{2}]$, έχει σύνολο τιμών

Σ Λ

$$f(A) = [-\frac{\pi}{4}, 1].$$

(Μον.5)

ΘΕΜΑ 2^ο

A.

$$\text{Δίνεται η } f, f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 - \sqrt{x}}{\sqrt{x} - 1}, & x \in (0,1) \\ 3^{2k+1} - 24, & x=1 \\ \frac{x-1+2\eta\mu(x-1)}{\eta\mu(x-1)}, & x \in (1,4]. \end{cases}$$

Να οριστεί $k \in \mathbb{N}^*$ ώστε η f να είναι συνεχής στο $x_0=1$. (μον.9)

B. Αν η f είναι συνεχής στο $x_0=2$ και ισχύει ότι $2x^3 - 8x \leq (x-2)f(x) \leq 3x^3 - 6x^2 + 4x - 8$, να βρείτε το $f(2)$.

Γ. Εστω f συνεχής με $f(1)+f(2)+f(3)=0$. Να δείξετε ότι η εξίσωση $f(x)=0$ έχει μία τουλάχιστον πραγματική ρίζα. (μον.8)

ΘΕΜΑ 3^ο

Θεωρούμε τη συνάρτηση f που είναι συνεχής και γνησίως μονότονη στο $[0,1]$ και για την οποία ισχύει:

$$f^2(0) + f^2(1) + 13 = 6f(0) + 4f(1) \quad (1)$$

α) Να δείξετε ότι:

1. η f είναι γνησίως φθίνουσα στο $[0,1]$. (μον.5)

2. υπάρχει μοναδικός $x_0 \in (0,1)$ ώστε $\frac{f(x_0)}{x_0} = 3$ (μον.5)

β) 1. Να δείξετε ότι η συνάρτηση $f(x)$ και η ευθεία $y=3x$ έχουν ένα μόνο κοινό σημείο με τετμημένη στο $(0,1)$. (μον.5)

2. Να δείξετε ότι η συνάρτηση $g(x) = \frac{f(x)}{3x} - 1$ τέμνει τον x 'ς μόνο σ' ένα σημείο του διαστήματος $(0,1)$. (μον.5)

γ) Να λύσετε την ανίσωση $f(f^{-1}(x^3 - 3x + 4) - 1) > 3$ (μον.5)

ΘΕΜΑ 4^ο

A. Εστω ότι $g(x) = \lim_{h \rightarrow +\infty} \left(\frac{x}{1 + x^2 + e^{hx}} \right), h > 0$

α. Να δείξετε ότι $g(x) = \begin{cases} \frac{x}{x^2 + 1}, & x \leq 0 \\ 0 & , x > 0 \end{cases}$ (μον.8)

β. Να εξετάσετε αν η g είναι συνεχής. (μον.5)

γ. Αν κ, λ, μ, θετικοί και α, β, γ ∈ [-1,3], να δείξετε ότι υπάρχει τουλάχιστον ένας ξ ∈ [-1,3] ώστε:

$$g(\xi) = \frac{\kappa g(\alpha) + \lambda g(\beta) + \mu g(\gamma)}{\kappa + \lambda + \mu}. \quad (\text{μον.7})$$

B. Δίνεται η συνεχής συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με $f(1) = -2$ και $-1, 2$ είναι διαδοχικές ρίζες της $f(x) = 0$. Αν $\lim_{x \rightarrow -2} f(x) > 0$ να

υπολογίσετε το όριο: $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(0)x^3 + 5x - 2}{f(-3)x^2 + 3x + 7}$. (μον.5)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Απαντήσεις (Ενδεικτικές)

ΘΕΜΑ 1^ο

A. α, β, γ Θεωρία

δ) Δεν είναι κατ' ανάγκη ασυνεχής. Μπορεί το x_0 στο οποίο κόβεται να μην ανήκει στο πεδίο ορισμού της. Δεν θα πούμε ότι η f είναι ασυνεχής σ' αυτό.

B. α) Θεωρία

β) Αφού η f είναι συνεχής σε διάστημα, το σύνολο τιμών της είναι διάστημα. Επειδή οι τιμές της είναι ακέραιοι θα είναι σταθερή.

Γ. α Λ, β Λ, γ Σ, δ Λ, ε Σ

ΘΕΜΑ 2^ο

A. Η f είναι συνεχής στο 1 αν $\lim_{x \rightarrow 1} f(x) = f(1)$.

Είναι:

$$\bullet \lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{x^2 - \sqrt{x}}{\sqrt{x} - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{\sqrt{x}^4 - \sqrt{x}}{\sqrt{x} - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{\sqrt{x}(\sqrt{x}^3 - 1)}{\sqrt{x} - 1} =$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{\sqrt{x}(\sqrt{x} - 1)(\sqrt{x}^2 + \sqrt{x} + 1)}{\sqrt{x} - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^-} \sqrt{x}(\sqrt{x}^2 + \sqrt{x} + 1) = 3,$$

$$\bullet \lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x - 1 + 2\eta\mu(x - 1)}{\eta\mu(x - 1)} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \left(\frac{x - 1}{\eta\mu(x - 1)} + 2 \right) = 3.$$

Πρέπει λοιπόν να είναι

$$3^{2\kappa+1} - 24 = 3 \Leftrightarrow 3^{2\kappa+1} = 27 \Leftrightarrow 3^{2\kappa+1} = 3^3 \Leftrightarrow 2\kappa + 1 = 3 \text{ άρα } \kappa = 1$$

B. Εχουμε: $2x^3 - 8x \leq (x - 2)f(x) \leq 3x^3 - 6x^2 + 4x - 8$ (1)

$$\bullet \text{ Αν } x - 2 > 0 \text{ η (1) γίνεται: } \frac{2x(x^2 - 4)}{x - 2} \leq f(x) \leq \frac{3x^2(x - 2) + 4(x - 2)}{x - 2}$$

$$\Delta\eta\lambda. 2x(x + 2) \leq f(x) \leq 3x^2 + 4.$$

$$\text{Επειδή } \lim_{x \rightarrow 2^+} 2x(x + 2) = \lim_{x \rightarrow 2^+} (3x^2 + 4) = 16 \text{ είναι, σύμφωνα με το}$$

$$\text{κριτήριο παρεμβολής, και } \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x) = 16.$$

$$\bullet \text{ Αν } x - 2 < 0, \text{ όμοια βρίσκουμε } \lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = 16.$$

Άρα $\lim_{x \rightarrow 2} f(x) = 16$. Επειδή η f είναι συνεχής στο $x_0 = 2$ είναι και $f(2) = 16$.

Γ. Από την ισότητα $f(1)+f(2)+f(3)=0$ προκύπτει ότι

• $f(1)=f(2)=f(3)=0$ οπότε 1, 2, 3 ρίζες ή

• ότι δύο από αυτούς είναι ετερόσημοι. Εστω για παράδειγμα οι $f(1)$ και $f(2)$. Από το θεώρημα Bolzano τότε, υπάρχει ένας τουλάχιστον ξ στο $(1,2)$ ώστε $f(\xi)=0$.

Η $f(x)=0$ λοιπόν έχει μία τουλάχιστον πραγματική ρίζα.

ΘΕΜΑ 3⁰

α)

1. Η ισότητα $f^2(0) + f^2(1) + 13 = 6f(0) + 4f(1)$ (1) γράφεται:

$$f^2(0) - 6f(0) + 9 + f^2(1) - 4f(1) + 4 = 0 \Leftrightarrow (f(0) - 3)^2 + (f(1) - 2)^2 = 0.$$

Άρα $f(0)=3$ και $f(1)=2$. Αφού η f είναι γνησίως μονότονη στο $[0,1]$, $0 < 1$ και $f(0) > f(1)$ η f είναι γνησίως φθίνουσα.

2. Θεωρώ την $h(x)=f(x)-3x$.

► Η h είναι συνεχής στο $[0,1]$ ως διαφορά συνεχών.

► $h(0)=f(0)-3=0$, $h(1)=f(1)-3=2-3=-1$ άρα $h(0)h(1) < 0$.

Από το θεώρημα Bolzano προκύπτει ότι υπάρχει τουλάχιστον ένας

$$x_0 \in (0,1) : h(x_0) = 0 \quad \text{ή} \quad \frac{f(x_0)}{x_0} = 3.$$

Η f είναι γν. φθίνουσα, η $-3x$ επίσης άρα η h είναι γν. φθίνουσα. Το x_0 λοιπόν είναι μοναδικό.

β)

1. Η εξίσωση $f(x)=3x$, σύμφωνα με το α2) έχει μοναδική λύση στο $(0,1)$.

Άρα οι C_f και $y=3x$ έχουν ένα μόνο κοινό σημείο με τετμημένη στο $(0,1)$.

2. Η εξίσωση $g(x)=0$ δηλ. η $\frac{f(x)}{3x} - 1 = 0 \Leftrightarrow f(x) = 3x$ έχει σύμφωνα με το

α2) μοναδική ρίζα στο $(0,1)$. Άρα η C_g τέμνει τον $x'x$ σε μοναδικό σημείο του $(0,1)$.

γ)

1. Η f , ως γν. φθίνουσα, αντιστρέφεται στο $\Delta=[0,1]$ και έχει $f(\Delta)=[f(1),f(0)] = [2,3]$ το οποίο είναι πεδίο ορισμού της f^{-1} .

Η ανίσωση $f(f^{-1}(x^3 - 3x + 4) - 1) > 3$ γράφεται:

$$f(f^{-1}(x^3 - 3x + 4) - 1) > f(0) \Leftrightarrow f^{-1}(x^3 - 3x + 4) - 1 < 0 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow f^{-1}(x^3 - 3x + 4) < f^{-1}(2) \Leftrightarrow x^3 - 3x + 4 > 2 \Leftrightarrow x^3 - 3x + 2 > 0 \Leftrightarrow$$

$$(x - 1)(x^2 + x - 2) > 0 \Leftrightarrow (x - 1)^2(x + 2) > 0 \text{ \textbf{\textit{Άρα}} } x \in (-2, 1) \cup (1, +\infty)$$

ΘΕΜΑ 4^ο

A.α) Εστω $\varphi(h) = \frac{x}{1 + x^2 + (e^x)^h}, h > 0.$

• Av

$$0 < e^x \leq 1 \Leftrightarrow x \leq 0 \text{ \textit{τότε}} \lim_{h \rightarrow +\infty} \varphi(h) = \lim_{h \rightarrow +\infty} \frac{x}{1 + x^2 + (e^x)^h} = \frac{x}{1 + x^2 + 0} = \frac{x}{1 + x^2}$$

$$\bullet \text{ Av } e^x > 1 \Leftrightarrow x > 0 \text{ \textit{τότε}} \lim_{h \rightarrow +\infty} \varphi(h) = \lim_{h \rightarrow +\infty} \frac{x}{1 + x^2 + (e^x)^h} = \frac{x}{1 + x^2 + \infty} = 0$$

$$\bullet \text{ Av } e^x = 1 \Leftrightarrow x = 0 \text{ \textit{τότε}} \varphi(h) = \frac{0}{1 + 0^2 + 1^h} = 0$$

$$\text{Άρα } g(x) = \begin{cases} \frac{x}{x^2 + 1}, & x \leq 0 \\ 0 & , x > 0 \end{cases}$$

β) Η g είναι συνεχής στο $(-\infty, 0)$ ως ρητή, συνεχής στο $(0, +\infty)$ ως σταθερή. Εξετάζω αν είναι στο $x_0=0$.

$$\text{Έχει: } \lim_{x \rightarrow 0^-} g(x) = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x}{x^2 + 1} = 0, \quad \lim_{x \rightarrow 0^+} g(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} (0) = 0 \text{ και}$$

$$g(0) = \frac{0}{0^2 + 1} = 0. \text{ Άρα είναι συνεχής και στο } 0.$$

Η g λοιπόν είναι **συνεχής στο R**.

γ) Αφού η g είναι συνεχής στο $[-1, 3]$, έχει ελάχιστη(**m**) και μέγιστη(**M**) τιμή. Έτσι:

$$\left. \begin{array}{l} m \leq g(\alpha) \leq M \\ m \leq g(\beta) \leq M \\ m \leq g(\gamma) \leq M \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} \kappa m \leq \kappa g(\alpha) \leq \kappa M \\ \lambda m \leq \lambda g(\beta) \leq \lambda M \\ \mu m \leq \mu g(\gamma) \leq \mu M \end{array} \right\} \Rightarrow^{(+)}$$

$$(\kappa + \lambda + \mu)m \leq \kappa g(\alpha) + \lambda g(\beta) + \mu g(\gamma) \leq (\kappa + \lambda + \mu)M \Leftrightarrow$$

$$m \leq \frac{\kappa g(\alpha) + \lambda g(\beta) + \mu g(\gamma)}{\kappa + \lambda + \mu} \leq M. \text{ Άρα υπάρχει τουλάχιστον ένας } \xi \text{ στο}$$

$$[-1,3] \text{ ώστε } g(\xi) = \frac{\kappa g(\alpha) + \lambda g(\beta) + \mu g(\gamma)}{\kappa + \lambda + \mu}.$$

B. Αφού οι -1 και 2 είναι μοναδικές ρίζες της $f(x)=0$, και η f είναι συνεχής διατηρεί πρόσημο στα διαστήματα $(-\infty, -1)$, $(-1, 2)$ και $(2, +\infty)$.

Αφού $\lim_{x \rightarrow -2} f(x) > 0$ θα είναι και $f(-2) > 0$ άρα και $f(-3) > 0$. Αφού

$f(1) = -2 < 0$ θα είναι και $f(0) < 0$.

$$\text{Έχουμε: } \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(0)x^3 + 5x - 2}{f(-3)x^2 + 3x + 7} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(0)x^3}{f(-3)x^2} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\frac{f(0)}{f(-3)} x \right) =$$

$$= \frac{f(0)}{f(-3)} (+\infty) = -\infty.$$